

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie vogels

Grijze roodstaart- papegaai

Psittacus erithacus

Grijze roodstaartpapegaaien zijn vogels die zowel in de huiskamer als in een volière gehouden kunnen worden. Het zijn intelligente en sociale dieren die in grote groepen op het grensgebied van regenwoud, savanne en mangroven leven.

Als u overweegt om een grijze roodstaartpapegaai als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiter is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende soorten

Er is maar één soort grijze roodstaartpapegaai, de *Psittacus erithacus*, met twee officieel erkende ondersoorten: de Congo grijze roodstaartpapegaai (*Psittacus erithacus erithacus*) en de Timneh grijze roodstaartpapegaai (*Psittacus erithacus timneh*). De Congo grijze roodstaart is ongeveer 33 centimeter groot, met een spanwijdte van 48 centimeter. Hij heeft zilvergrijze tot donkergrijze bovendelen, een lichtgrijze borst een helderrode staart en een zwarte snavel. De ogen zijn lichtgeel. Over het algemeen geldt dat hoe zuidelijker de herkomst van de vogels is, hoe kleiner en donkerder hij is. De Timneh grijze roodstaart heeft donkergrijze bovendelen en een witte borst. De staart is donker wijnrood tot kastanjebruin, de ogen zijn wit tot lichtgeel, en de bovensnavel is hoornkleurig. De Timneh is ongeveer 30 centimeter groot. Omdat vooral in het verleden nogal veel vogels uit het wild werden geïmporteerd, kunt u ook wel de term 'Kameroen grijze roodstaart' of 'Ghana grijze roodstaart' tegenkomen, maar hier gaat het om de landen van waaruit de vogels geïmporteerd zijn. Er zijn wat verschillen in gedrag tussen de Timneh en de Congo grijze roodstaart. De Timneh variant begint vaak vroeger met praten, kan minder goed stemmen precies nabootsen maar wel even goed woorden leren en lijkt wat minder snel angstig, soms wat drukker en minder eenkennig dan Congo grijze roodstaartpapegaaien. Houd altijd in gedachten dat de individuele verschillen groter kunnen zijn dan die tussen de ondersoorten en dat het karakter ook wordt beïnvloed door de manier van grootbrengen en opvoeden van de vogels.

Natuurlijk gedrag

Grijze roodstaartpapegaaien komen oorspronkelijk uit Afrika. De Congo grijze roodstaart komt voor in West- en Midden-Afrika, de Timneh vooral uit West Afrika (Ivoorkust, Liberia, Guinee, Sierra Leone). Ze leven in de gebieden aan de rand van het regenwoud: bij de mangroven en savannen. Ze komen 's ochtends vaak in groepen samen op open plekken waar olifanten fourageren en mesten. Ze eten dan van de modder en van zoutplanten die in de modder groeien. Verder eten ze in het wild bloemen, vruchten en zaden, en zijn ze gek op palmnoten. Ze zijn erg schuw en trekken zich voor de hete middagzon terug in het dichte oerwoud. Grijze roodstaarten zijn echte boombewoners, die in de grote groepen vaak een partner voor het leven vinden. Samen maken ze dan een nestholte of gebruiken een al bestaande holte in een boom. Grijze roodstaarten communiceren met elkaar door fluittonen en schreeuwgeluiden. Zij kunnen ook andere soorten imiteren.

Huisvesting

Grijze roodstaartpapegaaien zijn echte groepsdieren. Ze kunnen zowel binnenshuis als buiten in een volière worden gehouden, liefst in een koppel. Het beste is het om grijze roodstaarten zelf hun partner te laten kiezen, in dat geval kunt u meerdere grijze roodstaarten in een grotere groep houden. Bij zonsopgang en zonsondergang kunnen zij echter luidruchtig zijn, en u zult dus maatregelen moeten nemen om geluidsoverlast te voorkomen. Een volière dient voorzien te zijn van een - liefst verwarmd - tochtvrij binnenverblijf. Gebruik als zitstokken liefst natuurlijke takken. De bodembedekking in een

volière kan bestaan uit tegels of beton. De afmeting van een volière is variabel: voor een koppel voldoet 200x200x90 centimeter, voor een grotere groep moet de afmeting uiteraard aangepast worden. U kunt grijze roodstaarten ook in de woonkamer houden. U kunt kiezen voor een koppel. Twee mannen gaat vaak ook goed, maar twee popjes wat minder, omdat die in veel gevallen minder verdraagzaam zijn naar elkaar toe.

Een kooi in de woonkamer moet minimaal twee zitstokken bevatten en moet voor één grijze roodstaart minstens 50x80x100 centimeter groot zijn. De bodembedekking kan bestaan uit stofvrije kattenbakkorrels, zeoliet, beukensnippers of gewoon kranten. Zorg ook voor voldoende speelgoed. Huisvest twee grijze roodstaarten zeker in het begin ieder in een aparte kooi. Kunnen de vogels goed met elkaar overweg dan is een kamervolière van 80x100x150 centimeter een optie. Een klimboom in de woonkamer is een aanrader, zeker voor vogels die gekortwiekt zijn. Ook vogels die vrij in de woonkamer mogen vliegen gaan graag in een klimboom zitten. Kies voer- en waterbakjes van materiaal dat goed schoon te maken valt, bijvoorbeeld RVS. Er zijn kooien in de handel waar de bakjes met een speciaal kliksysteem in passen. Datzelfde systeem wordt ook gebruikt door sommige bedrijven om bakjes aan de klimbomen te bevestigen. Kies voor kooien en speelstandaards die gemakkelijk gereinigd kunnen worden.

Onze woonkamers zijn veelal te droog voor grijze roodstaartpapegaaien. Douche of sproei de vogels daarom regelmatig, en zorg voor badgelegenheid.

Verzorgen en hanteren

Grijze roodstaartpapegaaien zijn zeer intelligent en zullen u op zeker moment

gaan uitproberen. Bent u daar niet op voorbereid, dan kan dit ontaarden in een schreeuwende en bijtende vogel. Een goede opvoeding en socialisatie is erg belangrijk voor de grijze roodstaart. U kunt uw vogel bijvoorbeeld trainen om netjes op uw hand te stappen en te accepteren dat zijn nagels gevild worden. Verdiep u voor u een papegaai aanschaft in hun gedrag.

Sommige mensen laten hun vogels kortwieken, zodat ze ook veilig mee naar buiten kunnen, bijvoorbeeld op een papegaaienbuggy of op de fiets. Het kortwieken van uw huiskamervogels kunt u, zeker in het begin, beter aan ervaren personen overlaten. Snavels die doorgroeien kunnen beter behandeld worden door uw vogelarts, daar dit soort problemen vaak een medische achtergrond hebben.

Als grijze roodstaartpapegaaien goed worden opgevoed, kunnen ze heel vertrouwd raken met hun verzorger. Grijze roodstaarten hebben de neiging zich aan één persoon te hechten. Een grijze roodstaartpapegaai die alleen gehouden wordt, kan echter gedragsstoornissen gaan vertonen, en bijvoorbeeld zijn baas als partner gaan beschouwen. Ook verenplukken komt veelvuldig voor. Een grijze roodstaartpapegaai is een zeer actieve vogel. Zowel in de buitenvolière als het huiskamerverblijf moet voldoende gelegenheid zijn voor de vogels om bezig te zijn. Wilde vogels brengen 90% van hun tijd door met voedsel zoeken, daarom moet er ook zogenaamd 'fourageerspeelgoed' in het verblijf aanwezig zijn om gedragsproblemen te voorkomen. Als u de vogel los in de kamer laat vliegen, pas dan op met zaken als snoeren, giftige planten en andere

huisdieren en doe eventueel de gordijnen dicht zodat het dier niet tegen het raam vliegt.

Het is belangrijk dat u regelmatig ontlasting en voedselresten verwijdert, zodat op de bodem rondscharrelende vogels daar niet mee in contact komen. Ook de stokken, takken en speelgoed dienen regelmatig gereinigd te worden. Hiervoor zijn speciale niet-schadelijke reinigers in de handel.

Was goed uw handen na het hanteren van de vogel of het verschonen van de kooi, papegaaien kunnen ziekten (zogenaamde zoönosen) op mensen overbrengen.

Voeding

Een grijze roodstaartpapegaai gedijt het best op een gevarieerd menu van biologische vruchten, groenten, zaden en noten. Het is echter nogal bewerkelijk om dit dagelijks klaar te maken. Daarom zijn er bij de dierenpeciaalzaak en de dierenarts speciale pellets voor grijze roodstaartpapegaaien te koop. Het gehalte aan vette noten en calcium in deze voeding is vrij hoog. Dit omdat grijze roodstaarten lichamelijk erg actief zijn, maar ook gevoelig zijn voor calciumtekorten. Krijgt uw grijze roodstaartpapegaai geen voer in de vorm van pellets, dan kan het menu aangevuld worden met eivoer (met name in de kweekperiode). Het is altijd goed om walnoten en broccoli te geven, vanwege het hoge gehalte aan calcium. Geef nooit avocado of chocolade. Dat is giftig voor vogels. Grijze roodstaartpapegaaien eten twee maal per dag: in de ochtend en vlak voor het slapen. Het beste is om 's ochtends fruit, noten en groenten te geven, en 's avonds pellets en/of zaden. Verwijder dagelijks voeding die niet opgegeten is om schimmels en dergelijke

te voorkomen. Geef om de week wat maagkiezel apart in een bakje. Zorg voor schoon drinkwater, dat u aanzuurt door wat biologische appelazijn toe te voegen. Dit remt de groei van bacteriën.

Van jong tot volwassen dier

Het verschil in sekse is bij grijze roodstaarten nauwelijks te zien. Voor geslachtsbepaling kunt u het beste een DNA-test laten uitvoeren, of een endoscopie door een gespecialiseerd vogelarts.

Grijze roodstaartpapegaaien zijn geslachtsrijp wanneer ze vier tot zeven jaar oud zijn. In de broedperiode, die hier in Nederland rond april begint, kunnen popjes zich erg aanhalig gedragen. Ze zitten vaak kirrend met laaghangende vleugeltjes op de tak en proberen de aandacht van de man te trekken. Een grijze roodstaartpop legt twee tot vijf eieren in een broedblok. In het wild blijven de jongen soms jarenlang bij de ouders. Veel gekweekte vogels worden met de hand door mensen grootgebracht, omdat dit tammere vogels op zou leveren. Dit is echter een fabeltje: de meest stabiele vogels zijn door de ouders zelf in samenwerking met de kweker grootgebracht, het zogenaamde 'co-parenting'. De jongen verlaten de ouders dan ook pas wanneer ze zelfstandig eten en - liefst in een buitenvolière - hebben gevlogen. Ze zijn dan zo'n zestien weken oud. Om tam te blijven moeten ze ook daarna nog regelmatig gehanteerd worden. Een grijze roodstaartpapegaai kan zo'n zestig à zeventig jaar oud worden. Het is dus van groot belang dat u nadenkt over wat er moet gebeuren wanneer u er niet meer bent. Gelukkig zijn er tegenwoordig stichtingen die bemiddelen en adviseren bij adoptie.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Een gezonde grijze roodstaart is alert en levendig. Bij gezonde vogels is de ontlasting vrij stevig, grijsgroen met wit. Oude vogels zijn vaak herkenbaar doordat ze magerder zijn. Een zieke vogel zal niet gauw laten zien dat hij ziek is: het zijn prooidieren, en je kwetsbaar tonen is vragen om gegrepen te worden door een roofdier. Wanneer een zieke grijze roodstaart 'bol' gaat zitten, is het meestal al te laat. Wie papegaaien houdt, doet er goed aan ze jaarlijks te laten checken door een gespecialiseerd vogelarts.

Een dof verenkleed kan op een slechte conditie wijzen. Gele ontlasting kan wijzen op leverproblemen. Sommige vogels verliezen plotseling hun evenwicht. Dit komt vaak voor bij vogels die jarenlang alleen zaad hebben gegeten. De calciumspiegel is dan te laag (hypocalcaemie), vogels kunnen aan deze aandoening overlijden. Oudere vogels kunnen ook last krijgen van aderverkalking, eveneens als gevolg van onvolwaardige voeding.

Ziekten kunnen o.a. worden veroorzaakt door virussen. Het polyomavirus veroorzaakt polyoma, ook wel kruipersziekte genoemd. Bij de lichte vorm groeien jonge vogels slecht. Ze krijgen een opgezette buik en de lever wordt aangetast. Bij de heftige vorm kunnen de dieren plotseling sterven. Het circovirus veroorzaakt de beruchte PBF (snavel- en veerrotziekte). Hierbij verliezen de vogels ineens hun veren en er komen afwijkende veren voor in de plaats. Ook komen snavelafwijkingen voor. Het afweersysteem wordt aangetast en er kunnen allerlei complicaties optreden. Bij aanschaf dient een vogel dan ook getest te zijn, wanneer hij de

afgelopen jaren in contact geweest is met andere vogels.

Papegaaienziekte (psittacose) wordt veroorzaakt door een *Chlamydia* bacterie. Symptomen lijken op verkoudheidsverschijnselen zoals een loopneus, moeilijk ademen en ontstoken ogen.

Bij grijze roodstaartpapegaaien komt ook wel KDS voor, het Kliermaag-dilatatiesyndroom, veroorzaakt door een virus. Hierbij worden de zenuwen die het maagarmkanaal besturen, aangetast.

Een andere ziekte is aspergillosis, een luchtwegaandoening veroorzaakt door schimmels. Door verminderde weerstand kunnen vogels deze ziekte oplopen.

Darminfecties kunnen het gevolg zijn van schimmels of bacteriën. Pas op dat u geen oud of beschimmeld fruit of ander voer in de kooi laat liggen.

Vogels kunnen niet tegen de damp van sterk verhitte pannen met anti-aanbaklaag (PTFE), ze kunnen hieraan overlijden. De kooi mag dus niet in de keuken staan, maar denk ook aan bijvoorbeeld gourmetpannetjes! Ook andere dampende stoffen zoals schoonmaakmiddelen, geurkaarsen, deodorant of vlooienspray kunnen schadelijk zijn voor vogels.

Bij grijze roodstaarten komt regelmatig verenplukken voor. Hierbij plukt de vogel zijn eigen veren kapot. Er kunnen verschillende oorzaken voor zijn. Vaak is het een gedragsprobleem. Als uw dierenarts geen lichamelijke oorzaak kan vinden, kunt u het beste een gedragstherapeut voor papegaaien inschakelen.

Sommige ziekten, zoals de papegaaienziekte, behoren tot de zogenaamde zoönosen: ze zijn ook op mensen overdraagbaar.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is ervaring met papegaaien nodig. Het verdient aanbeveling om, vóór aanschaf, een cursus over papegaaiengedrag te volgen. Een grijze roodstaartpapegaai is, zeker wanneer u ermee wilt kweken, geen vogel voor beginners.

Kosten

De aanschafprijs voor een grijze roodstaartpapegaai hangt af van de ondersoort en loopt van 450 euro tot ongeveer 700 euro. Soms vraagt men hoge prijzen voor een vogel die spreekt. Ook biedt men wel vogels aan met “spreekgarantie”, maar het leren spreken van de mensentaal is afhankelijk van het talent van de vogel, en of hij het zelf ook prettig vindt om te doen. Men kan zoiets dus nooit garanderen! Pellets zijn er in vele soorten, bij organische pellets moet u rekenen op prijzen vanaf € 0,20 per vogel per dag. Daar komen dan nog de groenten, het fruit, de noten en het zadenmengsel bij. De kosten voor bodembedekking zijn gering. Uiteraard zijn er aanschafkosten voor een kooi of volièrre. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Bovendien wordt aangeraden een jaarlijkse gezondheidscheck te laten doen.

Bijzonderheden

- De beste tijd om een grijze roodstaartpapegaai aan te schaffen is na de ruiperiode, omstreeks oktober/november.
- Papegaaien koopt u het beste bij een kweker, die aangesloten is bij NBVV, de ANBVV, Pakara of één van de andere bonden. U kunt ook bij een

gespecialiseerde dierenwinkel terecht die zijn vogels betreft van betrouwbare kwekers. Officiële kwekers geven hun vogels een vaste, gesloten voeding. Goede verkoopadressen zullen u ook richtlijnen over verantwoorde voeding verschaffen.

- Grijze roodstaarten worden niet ernstig bedreigd, maar staan op CITES bijlage II: er mag op beperkte schaal in gehandeld worden. U hoeft er dus geen vergunning voor te hebben maar u moet wel CITES papieren bij de vogel krijgen die aantonen dat het dier legaal verhandeld is. CITES regelt de internationale handel in bedreigde dieren en planten. De handel in en het bezit van beschermde dieren is aan strikte regels gebonden. Kijk voor meer informatie op de website van CITES: www.cites.org.
- Laat kinderen nooit alleen met huisdieren!

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G